

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده: بهداشت

گروه: مهندسی بهداشت محیط

طرح دوره و چک لیست خود ارزیابی دروس نظری و آزمایشگاهی (عملی)

نام درس: بهداشت مسکن و اماکن عمومی

کد درس: ۳۳۰۸۵

مقطع و رشته: کارشناسی پیوسته بهداشت محیط

ترم تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵

تعداد واحد: کل: ۱ شامل نظری: ۱ واحد عملی: ۰ واحد

مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به واحد): دکتر کیومرث شرفی

زمان ارائه درس: یکشنبه (ساعت ۱۴ الی ۱۶)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ها (۱۰ الی ۱۲)

پیش نیازها: فیزیک عمومی، شیمی عمومی، میکروبی شناسی عمومی

هم نیازها: فیزیک عمومی، شیمی عمومی، میکروبی شناسی عمومی

محل آموزش: کلاس شماره (۵) دانشکده بهداشت

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

• اهداف کلی دوره: (شرح درس بر اساس کوریکولوم)

مسکن از اهمیت شایانی در کیفیت زندگی برخوردار است. بر اساس تعاریف سازمان جهانی بهداشت، مسکن عبارت است از ساختمان فیزیکی که انسان بعنوان سرپناه و محیط زیست استفاده می کند و تمام خدمات ضروری، تسهیلات و لوازم مورد نیاز یا مطلوب برای سلامت جسمی، روحی، روانی و اجتماعی خانواده و فرد را دارا باشد. بنابراین مسکن باید بتواند تمام نیازهای فیزیکی، جسمی و روانی افراد را تأمین نماید. در غیر اینصورت، مسکن غیربهداشتی تلقی شده و عاملی جهت انتقال بیماری های جسمی و روانی خواهد بود. در این درس، «مسکن مناسب» از نظر بهداشتی که بتواند نیازهای مختلف فرد را برآورده نماید مورد بحث قرار می گیرد و استانداردهای مربوط به عوامل مختلف در مسکن ارائه خواهد شد. همچنین، جوانب بهداشت محیطی تعدادی از اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی که رعایت اصول بهداشت محیط در آنها واجد اهمیت بیشتری می باشد، مانند استخرهای شنا، هتل ها، رستوران ها،

مساجد، اردوگاه ها و غیره مورد بحث قرار می گیرد.

➤ اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- **جلسه اول:** تعریف «بهداشت مسکن» و شناخت معیارهای بهداشتی بودن مسکن
- **هدف کلی جلسه دوم:** آلاینده های بیولوژیکی، آلاینده های شیمیایی و آلاینده های هوای داخل مسکن
- **هدف کلی جلسه سوم:** الزامات، استانداردها و ضوابط طراحی، ساخت و تعمیرات یک مسکن بهداشتی
- **هدف کلی جلسه چهارم:** مدیریت آب، فاضلاب، پسماند و حوادث در منازل و ارزیابی کیفیت مسکن
- **هدف کلی جلسه پنجم:** اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی (استخرهای شنا) و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی
- **هدف کلی جلسه ششم:** اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل پارک ها، معابر، خیابان ها، گرمابه های عمومی، غسلخانه ها
- **هدف کلی جلسه هفتم:** اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل اردوگاه ها، پادگان ها، سرای سالمندان، مهدکودک ها، آسایشگاه ها، زندان ها، هتل ها، مهمانپذیرها و مسافرخانه ها
- **هدف کلی جلسه هشتم:** اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل رستوران ها، مساجد و سایر اماکن

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

➤ **هدف کلی جلسه اول:** تعریف «بهداشت مسکن» و شناخت معیارهای بهداشتی بودن مسکن

➤ در پایان دانشجو قادر باشد:

- مسکن بهداشتی را تعریف نماید.
- اهمیت بهداشتی بودن مسکن و اماکن عمومی را بداند.
- سهم مسکن در ایجاد بیماری ها را بداند.
- اصول بهداشت میکن از نظر WHO و APHA را بشناسد.
- با مسائل و مشکلات ناشی از زندگی در مسکن غیراستاندارد، آشنا شود.
- عوامل فیزیکی نظیر نور، حرارت، رطوبت، سرو و صدا، اشعه و غیره در ساختمان ها و اثرات آنها و همچنین تأمین شرایط مناسب از نظر عوامل فوق الذکر را بشناسد.
- با ضوابط و استانداردهای روشنایی، صدا، گرما و غیره در قسمت های مختلف مسکن و اماکن عمومی آشنا شود.

➤ **هدف کلی جلسه دوم:** آلاینده های بیولوژیکی، آلاینده های شیمیایی و آلاینده های هوای داخل مسکن

➤ در پایان دانشجو قادر باشد:

- آلاینده های شیمیایی منازل (شامل آلاینده های گازی، فلزات، ذرات، رادون، فرمالدئید مواد آلی فرار، دود سیگار و غیره) و روش های کنترل آنها را بشناسد.
- عوامل بیولوژیکی مزاحم، حشرات مختص منازل، بیمار یهای منتقله و شیوه کنترل آنها را بشناسد.
- ویژگی های کیفی هوای داخل ساختمان را بشناسد و استانداردهای مربوط به آن را بداند.

➤ هدف کلی جلسه سوم: الزامات، استانداردها و ضوابط طراحی، ساخت و تعمیرات یک مسکن بهداشتی

➤ در پایان دانشجو قادر باشد:

- با الزامات، استانداردها و ضوابط طراحی یک مسکن بهداشتی شامل سرانه، تعداد، ابعاد و اندازه، مساحت، فضا، استقرار و شیوه چیدمان بخش های مختلف یک منزل مسکونی مناسب آشنا شود.
- با الزامات، استانداردها و ضوابط ساخت و تعمیر کف، دیوار، سقف، پشت بام، اتاق خواب، نشیمن، حمام، توالت، راه پله ها و سایر بخش های ساختمان آشنا شود.
- روش های گرمایش، نورگیری (روشنایی)، تهویه مطبوع فضای داخلی ساختمان بشناسد.

➤ هدف کلی جلسه چهارم: مدیریت آب، فاضلاب، پسماند و حوادث در منازل و ارزیابی کیفیت مسکن

➤ در پایان، دانشجو قادر باشد:

- استراتژی های و اصول هفتگانه کنترل و نگهداری مسکن سالم (خشک، تمیز، ایمن، تهویه، عدم حضور آفات و ناقلین، فقدان آلاینده و نگهداری مناسب) بشناسد.
- با مسائل مرتبط با مدیریت آب آشامیدنی در یک مسکن بهداشتی، آشنا شود.
- با مسائل مرتبط با مدیریت فاضلاب در یک مسکن بهداشتی آشنا شود.
- با مسائل مرتبط با مدیریت پسماند جامد در یک مسکن بهداشتی آشنا شود.
- با حوادث و سوانح احتمالی در مسکن بهداشتی آشنا شود.
- اصول ایمنی لازم در یک مسکن بهداشتی را بشناسد.
- روش های ارزیابی کیفیت مسکن بویژه با روش APHA

➤ هدف کلی جلسه پنجم: اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی (استخرهای شنا) و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی

توزیع مواد غذایی

➤ در پایان دانشجو قادر باشد:

- اماکن عمومی را تعریف نماید.
- طبقه بندی اماکن عمومی را بشناسد.
- اصول بهداشتی مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی (جزئیات ساختمانی، کف دیوار، سقف و انبار و ...) را بشناسد.
- انواع استخرهای شنا را بشناسد.
- اصول بهداشت محیط مرتبط با استخرهای شنا و شناگاه های طبیعی را بشناسد.
- بیماری های منتقله از طریق استخرهای شنا را بشناسد.
- اصول بهره برداری، استانداردها و کنترل آلودگی های ناشی از استخرهای شنا را بشناسد.

➤ هدف کلی جلسه ششم: اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل پارک ها، معابر، خیابان ها، گرمابه های عمومی، غسالخانه ها

گرمابه های عمومی، غسالخانه ها

➤ در پایان دانشجو قادر باشد:

- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای پارک ها را بشناسد.

- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای معابر و خیابان ها را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای گرمابه های عمومی و غسلخانه ها را بشناسد.
- روش های کنترل مخاطرات بهداشتی ناشی از اماکن عمومی مذکور را بشناسد.

هدف کلی جلسه هفتم: اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل اردوگاه ها، پادگان ها، سرای سالمندان، مهدکودک ها، آسایشگاه ها، زندان ها، هتل ها، مهمانپذیرها و مسافرخانه ها

➤ **در پایان دانشجو قادر باشد:**

- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای اردوگاه ها را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای پادگان ها را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای سرای سالمندان را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای مهدکودک ها را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای زندان ها را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای هتل ها، مسافرخانه ها و مهمانپذیرها را بشناسد.
- روش های کنترل مخاطرات بهداشتی ناشی از اماکن عمومی مذکور را بشناسد.

هدف کلی جلسه هشتم: اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل رستوران ها، مساجد و سایر اماکن

➤ **در پایان دانشجو قادر باشد:**

- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای رستوران ها را بشناسد.
- معیارهای بهداشت محیطی لازم برای مساجد را بشناسد.
- روش های کنترل مخاطرات بهداشتی ناشی از اماکن عمومی مذکور را بشناسد.

روش های تدریس:

✓ سخنرانی (Lecture)	✓ پانل بحث و گفت و گو (Panel Discussion)
□ آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)	□ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
✓ ارائه سمینار توسط دانشجو	□ کار در پراتیک و مرکز مهارتها
□ آموزش بر روی مولاژ	□ گردش علمی (Field Trip)
□ ایفای نقش (Role Play)	□ شبیه سازی (Simulation)
□ سایر موارد:	

رسانه های کمک آموزشی:

اسلاید (پاورپوینت) فیلم آموزشی پوستر مدل نمونه بیمار نرم افزار
 پمفلت جزوه سایر

➤ نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

OSCE کوئیز امتحان کتبی پایان دوره/ترم امتحان کتبی/ شفاهی میان دوره/ترم
 پروژه تحقیق سمینار مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت
 آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی) سایر موارد:

روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
۱	تکوینی	۲۵٪	امتحان میان ترم و فعالیت های کلاسی
۲	تراکمی	۷۵٪	امتحان پایان ترم (کتبی)

➤ منابع و مراجع آموزشی

• منابع اصلی:

- بابایی علی اکبر، مختار مهدوی (۱۳۹۱)، بهداشت مسکن و اماکن عمومی، انتشارات آثار سبحان

• منابع فرعی و مکمل:

- دهقانی، محمد هادی (۱۳۸۰). راهنمای بهداشت محیط بیمارستان - انتشارات نخل
- شریعت پناهی، محمد (۱۳۷۳). مبانی بهداشت محیط - انتشارات دانشگاه تهران
- اصل هاشمی، احمد (۱۳۹۵). بهداشت مسکن و اماکن عمومی، اختر-دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- آیین نامه ها و دستورالعمل ماده ۱۳ وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- بابایی علی اکبر، مختار مهدوی (۱۳۹۱)، بهداشت مسکن و اماکن عمومی، انتشارات آثار سبحان
- ززولی محمد علی، ملکی افشین، بذرافشان ادريس (۱۳۹۰). کلیات بهداشت محیط، انتشارات سماط

• قوانین و مقررات دوره

- حضور و غیاب: اولویت اول
- تحویل به موقع تکالیف:
- سیاست تقلب و plagiarism:

- رعایت اخلاق حرفه‌ای: اولویت دوم
- رعایت پوشش حرفه‌ای:
- نحوه ارتباط با استاد:
- مشارکت در دوره: اولویت سوم
- سایر

جدول زمانبندی جلسات درس.....

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
۱	تعریف «بهداشت مسکن» و شناخت معیارهای بهداشتی بودن مسکن	دکتر شرفی
۲	آلاینده‌های بیولوژیکی، آلاینده‌های شیمیایی و آلاینده‌های هوای داخل مسکن	دکتر شرفی
۳	الزامات، استانداردها و ظوابط طراحی، ساخت و تعمیرات یک مسکن بهداشتی	دکتر شرفی
۴	مدیریت آب، فاضلاب، پسماند و حوادث در منازل و ارزیابی کیفیت مسکن	دکتر شرفی
۵	اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی (استخرهای شنا) و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی	دکتر شرفی
۶	اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل پارک‌ها، معابر، خیابان‌ها، گرمابه‌های عمومی، غسلخانه‌ها	دکتر شرفی
۷	اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل اردوگاه‌ها، پادگان‌ها، سرای سالمندان، مهدکودک‌ها، آسایشگاه‌ها، زندان‌ها، هتل‌ها، مهمانپذیرها و مسافرخانه‌ها	دکتر شرفی
۸	اصول بهداشتی لازم برای اماکن عمومی شامل رستوران‌ها، مساجد و سایر اماکن	دکتر شرفی

جدول بلوپرینت آزمون درس.....

جدول بلوپرینت آزمون: ..... نیمسال تحصیلی:						
دانشکده: ..... گروه آموزشی:						
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید(سهام به واحد): دکتر کیومرث شرفی (۱۰۰٪- ۲ واحد)

نام دانشکده: بهداشت عنوان درس: بهداشت مسکن و اماکن عمومی مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجوی:

دانشجویان مقطع کارشناسی بهداشت محیط نیمسال و سال تحصیلی کنونی: نیمسال دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵

نام ارزیاب / ارزیابان:

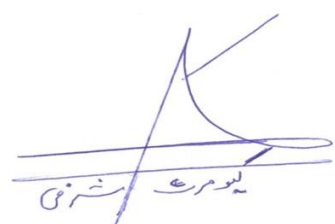
ردیف	موضوع	نمره کسب شده	حد نصاب نمره	توضیحات
۱	مشخص بودن عنوان کلی درس ، کد درس		۰/۵	
۲	مشخص بودن مخاطبان		۰/۵	
۳	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد		۰/۵	
۴	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)		۰/۵	
۵	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز		۰/۵	
۶	مشخص بودن هدف کلی دوره		۱	
۷	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)		۱,۵	
۸	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه		۲	
۹	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی		۲	
۱۰	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب		۱	
۱۱	مشخص بودن روش تدریس		۱	
۱۲	مشخص بودن وسایل آموزشی		۱	
۱۳	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان		۱	
۱۴	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره		۱	
۱۵	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجوی		۰/۵	
۱۶	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس		۲	
۱۷	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)		۱,۵	
۱۸	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره		۲	
	نمره نهایی		۲۰	

پیشنهادهات:

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ ارسال :

نام و امضای مدیر گروه:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:
تاریخ تحویل:

کیومرث شرفی